

Ühise tegutsemise kokkuleppega liitunute koosolek

PROTOKOLL

Kuupäev:	27. märts 2013
Algus kell:	16.00
Lõpp kell:	18.00
Toimumiskoht:	Türi Kultuurimaja, Türi, Järvamaa
Juhatas:	Raul Rosenberg
Protokollis:	Katri Kuusk
Võtsid osa lepinguga liitunud:	nimekiri lisatud (lisa 1, 2 lehel)
Võtsid osa külalised:	nimekiri lisatud (lisa 2, 3 lehel)
Lepinguga liitunutest puudusid:	Eesti Mahepõllumajanduse SA, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Leader tegevusgrupid, MTÜ Eesti Maaturism, Olustvere TMK
Kutsutud külalistest puudusid:	Eesti Tõusigade Aretusühistu, Eesti Hobusekasvatajate Selts, Eesti Tõuloomakasvatuse Liit, Eesti Piimaliit, Eesti Maaparandajate Selts, Eesti Erametsaliit, Eesti Lihaveisekasvatajate Selts

PÄEVAKORD:

1. Nõuandesüsteemi tulevikust
2. MTÜ Eesti maamajanduse nõuandeteenistus
3. Ühise tegutsemise kokkuleppest
4. Kohapeal algatatud küsimused, arvamused ja sõnavõttud

1. Nõuandesüsteemi tulevikust

1.1 KUULATI:

Raul Rosenberg tutvustas päevakorda ja koosoleku teemat „Kuidas edasi?“.

1.2 KUULATI:

Hanna Kreen (Eesti Põllumajandusministeeriumi teadus- ja arendusosakond) - Teadmussiire ja innovatsioon. MAK 2014 – 2020. Ettekanne lisa 3 – 13 lehel.

Uues MAKis on seoses teabe levitamisega kolm meetet. Teabe levitamine ja nõuanne on üks kuuest kohustuslikust Euroopa Liidu prioriteedist.

Metsandusalane nõuanne säilib, välja jääb metsaomaniku toetamine.

Toetustega seotud äriplaanid jäävad välja. Veel on määratlemisel, milline nõuanne kvalifitseerub juhtimisnõuandeks ja milline finantsmajanduse alaseks nõuandeks.

Konsulentidele viiakse läbi selle alane koolitus.

Üks teenus võib olla kuni 1500 eurot aastas, aastas lõppkasusaaja kohta teenuseid kokku 3000 euro eest.

Nõuandeteenuse osutaja pole enam nii täpselt määratletud. Eesti riigi eesmärk on saavutada koostöö nelja osapoole vahel – põllumajandustootjad, maamajandushariduse pakkujad, põllumajandusteaduse ja konsulentide esindajad. Nõuandeteenuse pakkujal peavad olema koostöölepingud kõigi nelja osapoole esindajatega.

Olavy Sülla: Kes esindab konsulenti? Kas konsulent ise, Konsulentide Ühing või nõuandekeskus?

Hanna Kreen selgitab, et ei kirjutata ette, milline peab olema osapoolte juriidilise ühenduse tase. Täna märkuse eest - püüavad sõnastust parandada.

Jätkub Hanna Kreeni ettekanne, milles tutvustab Euroopa Innovatsioonipartnerluse skeemi, nõudeid kohalikele töögruppidele ja toetatavaid tegevusi.

1.3 KUULATI:

Põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder: Ministeeriumi jaoks on nõuandesüsteemi tulevikus kaks olulist suunda: MAKi nõuandemeetmed ja organisatoorne pool. Uue perioodi MAK meetmeid töötatakse praegu välja, sellest, millised need tulevad, sõltub nõuandeteenuse ja nõuandesüsteemi areng. Kõigi osapoolte jaoks parima tulemuse saavutamiseks tuleb praegu MAK juhtkomisjonile ettepanekuid teha ja oma arvamust avaldada. Ministeerium peab nõuandeteenust ja nõuandeteenistust oluliseks ning selle rahastamist tahetakse võrreldes praeguse perioodiga suurendada.

Organisatoorse poole pealt näeb ministeerium, et põllumajandustootjate nõustamisse peaks olema rakendatud kogu olemasolev potentsiaal ja võimalikult lai inimeste ring. Teisejärguline on see, läbi millise organisatsiooni nõustamist tehakse. Ministeeriumi kindel seisukoht on, et nõuandesüsteemi peaks olema kindlasti kaasatud konsulendid, tootjad ja Maaülikool.

Uue perioodil peaks nõuandesüsteemi koordineerimisel olema kõik osapooled võimalikult otse esindatud. Ei tohi tekkida arusaama, et läbi maakondlike nõuandekeskuste on automaatselt esindatud Põllumeeste Keskliit, Talupidajate Keskliit, Eesti Põllumajanduskaubanduskoda ja teised. Konsulendid, nõuandekeskused, tootjad, Maaülikool jt esindavad kõik iseendid. Kui tekib organisatsioon, kes ühendab kõiki neid osapooli, on ministeerium valmis kaaluma sellele organisatsioonile keskse koordineeriva rolli andmist. Minister avaldab heameelt, et on olemas Eesti Konsulentide Ühing ning loodi MTÜ Eesti maamajanduse nõuandeteenistus.

Koostööd on vaja teha. Loodetavasti jõutakse kunagi sellise koostööni, kuhu kõik asjast huvitatud osapooled on kaasatud ja kogu potentsiaal rakendatud.

Uues MAKis ei pea nõuandesüsteemi organisatoorne pool enam detailselt kirjas olema. Veel on aega arutada, milline peaks olema nõuande organisatoorne pool. Hea oleks alustada uue perioodi alguses kohe uue nõuandesüsteemi ja nõuandemeetmetega, kuid vajadusel on ministeerium valmis üleminekuperioodiks. Ministeeriumi soov on, et saaksime selle aasta jooksul probleemid selgeks räägitud.

2. MTÜ Eesti maamajanduse nõuandeteenistus

2. KUULATI:

Agu Kötsi – Ülevaade MTÜ asutamisest ja esimestest tegutsemiskuudest.

MTÜ Eesti maamajanduse nõuandeteenistus asutati 7. märtsil, mil äriregistrisse andsid oma allkirja kõigi 15 maakondlike nõuandekeskuste juhatuste liikmed. MTÜ registreerimine võttis planeeritust kauem aega, kuna ootamatult selgus, et 15 allkirja asemel on vaja 82 allkirja. Alustuseks on juhatus kolmeliikmeline – Jaan Sõrra, Jekaterina Näälük ja Agu Kötsi.

MTÜ loodi, kuna põllumeestele on Nõuandeteenistust läbi aegade alati vaja olnud, esimesest Eesti Vabariigist tänapäevani välja. MTÜ loomise ajendiks oli 5. detsembril Käärikul toimunud Ühise tegutsemise kokkuleppega liitunud koosolek, kus MES teatas, et rohkem pole võimalik oodata, kuni tootjate organisatsioonid oma nõuandesüsteemi loovad ning MES loob ise ühepoolset ühtse üleriikliku nõuandeteenistuse. Teiseks ajendiks oli, kui maakondlike keskuste juhid jõudsid arusaamisele, et ETKL ja EPTK ei suuda koos edasi

minna ja kompromisse teha. Maakondlike nõuandekeskuste juhid võtsid ohjad enda kätte ning löid ise MTÜ Eesti maamajanduse nõuandeteenistuse.

Jaan Sõrra lisab: Raul Rosenberg ootab loodud MTÜlt juba tegevuskava, kuid nii lühikese tegutsemisaja jooksul pole see võimalik. Peale hetkel toimuvat ÜTK koosolekut toimub Türi Kultuurimaja kohvikus maakondlike nõuandekeskuste nõupidamine loodud MTÜ arengukava teemal. Hiljemalt septembriks peab olema MTÜ arengukava välja töötatud ning nõustajate, konsulentide ja tootjate peal testitud. Seejärel esitatakse arengukava ministriile, et 2014. aastaks oleks võimalik koordineerimine MESilt üle võtta.

Agu Kõtsi jätkab ülevaatega põllumajandusliku nõustamise ja nõuandeteenistuste loomise ajaloost.

3. Ühise tegutsemise kokkuleppest

3.1 KUULATI:

Raul Rosenberg tegi ülevaate ÜTK ajaloost, kuidas on praegusesse situatsiooni jõutud. Ettekanne lisa 4 – 13 lehel.

Nõuandeteenistust juhtivaks ja üldeesmärke sättivaks organiks oli varem Nõuandeteenistuse Nõuandev Koda, mis loodi uues koosseisus 26. aprillil 2010. aastal. Kui MESile Nõuandeteenistuse koordineerimine üle anti, pandi üheks ülesandeks elujõulise ja konkurentsivõimelise maamajandusliku nõustamise väljaarendamine koostöös kõigi nõuandega seotud osapooltega. 30.03.2011 sõlmiti Ühise tegutsemise kokkulepe (ÜTK), leping sõlmiti MESi ja 26 organisatsiooni vahel, mille hulka kuulusid ka kõik maakondlikud nõuandekeskused ning kokkuleppega liitunud täitsid ka Nõuandeteenistuse Nõuandva Koja rolli. Toimunud on 8 koosolekut. Eesmärgiks oli koostada ühiselt Eesti põllu- ja maamajanduse nõuandesüsteemi arengukava aastateks 2012-2020 ning selle arengukava tegevuskava. ÜTK kinnitas Nõuandesüsteemi arengukava, milles seati ühiselt eesmärgiks luua ühtne üle-Eestiline nõuandeorganisatsioon, kuhu on kaasatud ka tootjad ja Eesti Maaülikool. Mingi ajani tegevus sujus, kuid ühel hetkel tekkis koostöös tõrge. Tõrke lahendamiseks pakkus MES välja vaheetapi – MES loob enda sees üle Eesti tegutseva nõuandestruktuuri, arendab selle välja ning annab tegevused üle, kui tekib võimalikult laiapõhjaline maamajandust esindav organisatsioon. MES on algusest peale enda ja Koordineeriva Keskuse varad ja tegevused lahus hoidnud. Koordineeriv Keskus on hetkel oma tegevusi jätkanud sellises mahus, mis on Põllumajandusministeeriumiga ja nõuandekeskustega kokku lepitud. Moodustatud on töögrupid, selgitamaks välja nõuandevajadust valdkondades.

Raul Rosenberg kommenteeris Agu Kõtsi väidet, mille kohaselt tuli maakondlikele keskustele 5. detsembri koosolekul teatatud organisatsiooni plaan ootamatult. MESi plaani luua nõuandeorganisatsioon oma osana, tutvustati juba 24. juulil 2012, samuti räägiti sellest 5. septembril 2012 Tartus, kus oli juba juttu ka teabelevi rahadest. 5. detsembril Käärikul sai üle korratud kogu tegevusplaani ja selge oli ka see, et majanduslikud huvid on need, mis takistavad tegevuste liitmist. MES plaanis kogu riigieelarvest Nõuandesüsteemi koordineerimiseks suunatud raha kasutada Nõuandesüsteemi struktuuri ja materiaal-tehnilise baasi arendamiseks. Tekkis konflikt, kuna keskused soovisid säilitada oma ülalpidamisvahendid.

Andres Vinni sai sõna moodustatud töögruppide töö tutvustamiseks.

Andres Vinni tutvustas loodud töögrupe, mille eesmärgiks oli välja selgitada, kuidas ühtset nõuandeorganisatsiooni välja arendada, kaardistada tootjate vajadused ning pakkuda välja

lahendusi tootjate vajaduste rahuldamiseks. Töögruppide liikmeteks valiti Maaülikooli, konsulentide, tootjate ja erialaliitude esindajad. Valdkondlike töögruppide töö jõuab lõpule, 5. aprillil toimub töögruppide ühine kohtumine, mille käigus tehakse kokkuvõtteid. Töögruppide töö kokkuvõtteid tutvustatakse keskustele peale kokkuvõtete tegemist.

Küsi, kes töögruppidesse kuulusid ja miks keskustelt liikmete valimiseks nõu ei küsita. Andres Vinni vastas, et töögruppid loodi MESi ja Koordineeriva Keskuse valikul ning töögrupe luues puututi kokku sellega, et paljusid konsulente hirmutati, et nad MESiga koostööd ei teeks. Luges liikmete nimekirja ette, kohal viibivad töögruppide liikmed tõusid püsti.

Raul Rosenberg: MES on mitmes ettekandes tutvustanud oma arusaama ideaalsest nõuandessüsteemist, materjalid selle kohta on Nõuandeteenistuse kodulehel ÜTK koosolekute protokollide all üleval.

Olavy Sülla: Nõuandekeskusi pole toimuvast peale septembrikuist koosolekut teavitatud, mis edasi saab ja kuidas MES oma nõuandeorganisatsiooni edasi arendab. MES tegutseb salaja ega vasta kirjadele. Keskuste juhtidel ja konsulentidel pole aega kogu aeg Nõuandeteenistuse veebilehel käia, tähtsamate sündmuste ja otsuste kohta tuleks saata e-mail.

Raul Rosenberg: Täna märkuse eest, et MES võiks paremini informeerida, kuid keskustele ja konsulentidele postkaste ei ole mõtet koormata töödokumentidega. Läbitöötatud materjalid on kõigile saadetud.

Eesti põllumajandusorganisatsioonid moodustaks ühtse organisatsiooni (näiteks sihtasutuse), mille asutajateks oleks EMÜ, tootjad, jt huvigrupid – eesmärgiks, et oleks esindatud võimalikult lai huvide ring. Toosikannul toimunud koosolek ka selles suunas liikus.

Igas maakonnas oleks esindus, organisatsiooni keskus asuks Tartus.

Organisatsiooni eesmärk – teaduspõhine nõuanne.

Nõustajate hulka kuuluks konsulendid, teadlased ja kogunud tootjad.

Nõuande kvaliteedi eest vastutab organisatsioon, selle tagamiseks kasutusel kvaliteedijuhtimise süsteem ja vastutuskindlustus.

Nõu antakse üle Eesti lisaks riiklikult tähtsatele valdkondadele ka väiksemates alavaldkondades, näiteks lambakasvatus, aiandus jms.

Organisatsioonis töötab töölepinguga nõustajate tuumik. Areng tugineb arhiveerimissüsteemil, mis on nn Eesti nõustamismälu. Sellesse oleks salvestatud teave kõigilt, kes süsteemis töötavad, muidu kaoks palju infot koos inimeste töölt lahkumisega.

Raul Rosenberg tutvustab MESi ettepanekut ÜTK tulevikuks. Kuna 26 ÜTK liikmest 15 maakondlikku nõuandekeskust moodustasid oma organisatsiooni, siis pakkus MES-i juhtkond välja kaks võimalust, kuidas edasi minna.

Variant 1

Muuta koosolekute toimumissageduse punkti reglemendis: „Koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele.“

Variant 2

Lõpetada ÜTK leping ja moodustada nõukoda.

3.2 ARUTATI:

Kuidas jätkata ÜTK lepinguga?

Arvo Aller: Töögruppide liikmete leidmiseks oleks MES pidanud pöörduma maakondlikesse keskustesse. Mis on nende töögruppide eesmärk? ÜTK käigus sai kinnitatud arengukava ja

sellele toetuv tegevuskava. Kas nüüd peaks olema olema kaks erinevat tegevuskava? Üheks MESi nägemus ja teiseks loodud MTÜlt nägemus. Miks loodud MTÜlt veel üht tegevuskava oodatakse?

Raul Rosenberg: Oleme teinud arengukava ja tegevuskava, mida ei pea kinnitama keegi teine peale süsteemis osalejate endi. Hea on, kui ka Põllumajandusministeerium tegevuskava heaks kiidab. Oleme arengukava luues arvestanud, et see riigi üldsuundadega haakuks. Tegevuskava ei peagi uut tegema, ÜTK tegevuskava baasil saab ükskõik milline organisatsioon ühtse nõuandesüsteemi välja arendada.

Maaelu Edendamise Sihtasutus on omaette juriidiline isik, kes võib ise oma tegevusi kavandada. Nõuandetoote ja nõuande arendamiseks ning tegevuste planeerimiseks loodi töögrupid. MES ei tahtnud nõuandekeskusi lisatööga koormata. Teeme eeltöö ja kokkuvõtted ära ning esitame seejärel nõuandekeskustele lugemiseks ja kritiseerimiseks. 5. aprillil esitlevad töögruppide juhid töögruppide tulemusi MESi siseselt.

Arvo Aller tegi ettepaneku, et Koordineeriva Keskuse valdkonna koordinaatorid peaks töögruppides osalema ja maakondlikke keskusi töögruppides tehtavaga kursis hoidma.

Raul Rosenberg vastas, et koordinaatorid osalevadki töögruppides, kuid kuni kokkuvõtteid pole tehtud, ei taheta keskusi toore infoga koormata.

Agu Kõtsi kommenteeris Käärikul toimunud ÜTK koosolekut: mitte 15 maakondlikku keskust ei taganenud Ühise tegutsemise kokkuleppega liitunud ringist, vaid MES lõpetas ise lepingu ühepoolselt. Loodud MTÜ on Käärikul toimunu tagajärg. MESi nägemuses on nõuandeteenus kui kaup, kuid nõuandekeskused arvavad, et nõuannet ei saa teha üle Eesti ühesuguseks kaubaks. Nõuanne on inimestevaheline suhtlemine, nõuandele ja nõuandekeskustele peab jääma oma nägu.

Karin Hüva: Kunagi alguses olid kõik konsulendid FIE-d, siis tekkis vajadus koordineerimise järele, et lihtsustada suhtlemist ametiasutustega ning omavahel suhelda. Konsulendid tundsid vajadust maakondlike keskuste järele, kus oleks raamatukogu ja koos olemise koht. Raul Rosenberg on öelnud, et konsulendid on omaette FIE-d, äriühingud, saage ise hakkama. Konsulendid on pettunud, et nad on pidanud endale ise kõik materiaal-tehnilise baasi muretsema ja nüüd neilt kõik ära võetakse.

Raul Rosenberg selgitas, et omaette äriühingu all on ta mõelnud seda, et konsulentidel on oma kulud ja tulud. MES soovis kõigile keskustele ja konsulentidele koostööpakkumise teha. Kõigil maakondlikel keskustel on oma üldkoosolek, kus tegevusi suunavaid otsuseid vastu võetakse, MES ei saa teiste juriidiliste isikute tegutsemist lõpetada, vaid teha ainult koostööpakkumisi. Keegi ei saa FIElt ega maakondlikult keskuselt tegutsemisõigusi ära võtta. Põllumajanduslik nõustamine on omanäoline nõuande vorm. Teatud valdkonnad on riigile olulisemad ja seega ka toetatavad. Kuid nõustamine on enamasti eraettevõtlus, ka MTÜd, kes müüvad nõuandetooteid, tegelevad eraettevõtlusega. Konsulendid võiksid ka tulevikus uues nõuandeorganisatsioonis töötada, palgatöötajana või mõnes muus lepingulises suhtes. Konsulendi töö puhul on targem riske hajutada – töötada osaliselt riigi toetusel, osaliselt FIEna turupõhiselt.

Karin Hüva: Miks üks keskus saab riigilt raha, teised 15 peavad olema konsulentide finantseerimisel? Riik on ju huvitatud, et see info leviks talumeestele, keskusi on vaja talunikele, et nad saaks sinna nõu küsima minna.

Raul Rosenberg tänas märkuste ning küsimuste eest. Lisas, et riik peab välja mõtlema, mis on riigi huvi, MES ei saa kõnelda riigi eest.

Targo Pikkmeets: Hea nõustaja peab suutma ise mõelda ja otsustada, seega on ta hea koostööpartner, kuid selline inimene ei ole tööle sunnitud ja alluv. On jäänud mulje, et MES soovib konsulente sundida midagi tegema.

Loodud MTÜ on evolutsiooniline kasvamine. Kui heidetakse ette, et MTÜsse pole kaasatud piisavalt osapooli, siis leian, et MTÜ tugevuseks on, et sinna kuuluvad ja seda arendavad inimesed, kes on nõuandemaastikul aastaid töötanud ja valdkonda hästi tunnevad. Organisatsiooni ei saa arendada need, kes valdkonda tegelikult ei tunne ja põllumeestega kokku ei puutu. MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistuse liikmed soovivad muuta oma organisatsiooni paremaks. Küll jõutakse ajapikku ka koostööpartnerid leida. MTÜ on kõigile avatud, kedagi ei tõugata ära. Vaatame parem, kuidas koos kasvada. Vastandumine viib hukatusele, teeme parem koostööd.

Raul Rosenberg selgitas, et MES polegi tahtnud loodud MTÜga vastanduda ning peab koostööd vajalikuks.

4. Kohapeal algatatud küsimused, arvamused ja sõnavõttud

4.1 KUULATI:

Raimond Strastin (Aiandusliit): Aiandusliit koondab endas ligi 70 ettevõtjat ja organisatsiooni, liidu liikmed annavad enamuse Eesti aedviljatoodangust, läbi oma ettevõtete anname paljudele inimestele tööd. Olen uurinud, kuidas nõustamisega rahul ollakse, aiandussaaduste tootjad ei ole nõustamisega rahul. Vaja oleks erialast nõu, seda ei saa. Hetkel on 4-5 aianduskonsulenti, seda on vähe. See-eest finantsnõu saab osta vabalt turult. Aiandusliit soovib teada, kelle poole pöörduma peab, et aiandusnõustamine paraneks. Hetkel on näha organisatsioonide loomise võidujooksu, kuid sisulise töö tegijal sellest kasu ei ole. Muudatusi on vaja. Riigi seisukohalt on nõuandesüsteemis vaja efektiivsust ning kvaliteetset nõu õigetes valdkondades.

4.2 ARUTATI:

Jaan Sõrra: Tartu Nõuandekeskusesse tuli äsja üks uus aianduskonsulent, miks teda ei kasutata? Kas praegustele 4-5 aianduskonsulendile jagub täiskohaga erialast tööd? Kas neid ei kasutata, kuna nad ei vasta tasemele?

Olavy Sülla: Aiandus- ja teised spetsiifilised konsulendid seevastu räägivad, et tootjad ei soovi erialast nõu ja tööd ei ole. Seepärast ongi konsulendid teise (finantsmajanduse) valdkonda liikunud, et ära elada. Kas Koordineeriv Keskus ei reklaami konsulente piisavalt või ei tea tootjad ka, mida nad tahavad – räägivad, et erialast nõu ei saa, kuid kui seda neile pakkuda, nad seda tegelikult ei tahagi. Keskused ei saa konsulente tööle võtta, kui neile tööd ei ole.

Veeve Kaasik: Nõustajate ees pole kunagi tõstatatud probleemi, et tootjad ei saa erialast nõu. Konsulente ei tohi selles probleemis süüdistada. Olemas on Maaülikool, kes saaks vajadusel uusi konsulente koolitada ja teha täiendkoolitusi.

Raimond Strastin vastas, et ei tea miks aianduskonsulentidele pole keskuste väitel siiani tööd jagunud, kuna on valdkonda ainult paar kuud uurinud. See-eest teab, et aiandusnõuannet

soovitakse osta üle Eesti, kuid hetkel ei ole seda kõikjal võimalik saada. Praegused aianduskonsulendid on head ja edukad tootjad. Neile pole oluline, kelle juures töötavad, tahavad oma teadmisi jagada. Kuid neid on võrreldes teiste konsulentidega olnud tänaseni proportsionaalselt liiga vähe.

Kalle Hamburg (ETKL): ETKLi üks esimesi prioriteete on nõuanne ja praeguse nõuandesüsteemiga tõesti talupidajad rahul ei ole. Raske on kindlaks teha kus on tõde, kas puudub nõuanne või selle vajadus. ETKL tegi MAK-i juhtkomisjonis ettepaneku tõsta nõuandeturu käivitamise meetmena tasuta nõuande mahtu 20 tunnini aastas. Tänapäevane olukord on, et kui talupidaja ei tea, mida ta täpselt nõuande käigus saab, siis jätab ta teenuse pigem ostmata. Tasuta nõuande käigus tekiks usalduslik side konsulendi ja tootja vahel ning oleks võimalik anda kompleksset nõu terve tootmistsükli probleemide ulatuses. Metsanduses on võimalik saada kuni 15 tundi tasuta nõustamist aastas, kuid talumajapidamine on palju keerukam. Ükski üksikkonsulent ei suudaks anda kompleksnõu, selleks on vaja meeskonnatööd.

Tänapäevane süsteem, kus nõustamine toimub nõuandekeskuse kabinetis, ei ole jätkusuutlik. Tootjad ja konsulendid peavad teineteisele lähenema, ainuke viis selleks oleks tasuta nõuanne mahu suurendamine.

Täna pole kõlanud, mis on tootjate huvi. ETKL-i liikmed on valmis aktiivseks koostööks nõuande arendamiseks. Uuele MTÜle pole ETKL andnud mingeid volitusi talupidajate esindamiseks. Nõuandevajadust küsige tootjaorganisatsioonidelt, nõuande sisu kohta uult MTÜlt.

ETKL pole rahul tempoga, mille kohaselt uue MTÜ arengukava valmib alles septembriks. Sel juhul tuleb aasta lõpp sama ootamatult nagu eelmisel aastal ning ka järgmisel aastal jätkub teabelevi rahade skeem samamoodi.

Agu Kõtsi: MTÜ liikmetest 2/3 on tootjaorganisatsioonid, kas ETKL liikmed ei ole tootjate esindajad?

Kalle Hamburg: ETKLil on 20 liiget, 5 neist on MTÜ-ga liitunud, kuid 15 ei ole, aga need 15 on samamoodi nõuande tarbijad.

Vello Ilves: Oleme teinud aastate jooksul arengukavasid, mis on tagasi lükatud, kuna need ei täida tootjate funktsiooni. Oleme osalenud töögruppides, kus on olnud ka tootjate esindajad ja konsulendid ning kus öeldi, et praegune süsteem ei tööta. Tootjaorganisatsioonidele on kasulik arengut takistada, soovivad saada nõustamist enda kätte tagasi. Istuge maha, küll tulevad teie juurde ka konsulendid ja ajage asja edasi.

Jaan Sõrra (EPTK): 80% Eesti toidutoodangust tuleb EPTK liikmetelt ja EPTK liikmed on üldiselt praeguse nõuandesüsteemiga rahul. Juhtis tähelepanu sellele, et MESi plaan nõuandesüsteemi arendamiseks on konkurentsiseadusi rikkuv – üks keskus saab arenemiseks riigilt raha, kuid teised 15 keskust peavad ise hakkama saama. MESi töögruppide lähteülesanne oleks pidanud tulema tootjatelt ja nõuandekeskustelt, mitte konsulentidelt. Tootjaid esindavad kõige paremini tootjaorganisatsioonid. Siis oleks saanud enne kokku leppida, mida töögruppides rääkida.

Lilja Tali teatas, et tema kui MESi loodud loomakasvatamisvaldkonna töögrupi liige on nii tootja, konsulent kui ka Lambakasvatavate Seltsi esindaja.

Põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder: Kompromiss ei ole alati parim tulemus.

Tasuta nõuanne ei ole tegelikult tasuta, kui riik sellest mingi osa kinni maksab, peab teenus olema ka efektiivne. Tasuta nõustamise mahtu on võimalik kahelt tunnilt suurendada, kuid seda tuleb arutada, kui palju ja mis oleks tootjate omaosalus. Näiteks võiks anda nõuandetoetust kuni 10 tunni eest aastas, millest 10% peaks tootja omaosalusena ise maksma. Lisaks tuleb üle vaadata nõuande sisu. Palun tehke oma ettepanekuid uute MAK meetmete väljatöötamiseks.

Riik ei soovi samuti ebaõiglast konkurentsi, siiani on panustatud maakondlikele keskustele, jagades neile teabelevi raha. 2013. aasta tuli väga valuliselt. Tuleb pidada läbirääkimisi, kuidas jätkata 2014. aastast ja nõuandesüsteemi arendada. Minister teeb ettepaneku, et aprilli alguses, näiteks 10. aprillil võiks kõik nõuandesüsteemi osapooled ministeeriumis kokku saada, püüda probleemid selgeks rääkida ning uute meetmete väljatöötamist arutada. Kohtumisele on oodatud maakondlike nõuandekeskuste ja MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistuse esindajad, Eesti Konsulentide Ühing, MES, EMÜ, tootjaorganisatsioonid – EPTK, ETKL ja EPKK. Esialgu erialaliite arutellu ei kaasata. Selleks kohtumiseks võiks MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus enda kohta väikse kokkuvõtte kirja panna.

Põllumajandusminister avaldas arvamust, et pinged on tekkinud möödarääkimistest, mitte sisuliste eesmärkide erinevustest ja vastuseisust muudatustele. Soovis, et organisatsioonid ei vastanduks. MES on Eesti riigile ja põllumehele väga vajalik institutsioon, mida ministeeriumil on olnud võimalik väga paindlikult põllumajanduspoliitika elluviimiseks rakendada.

Avaldas lootust, et nõuandesüsteemi arendamise pinged lahenevad peagi.

Raul Rosenberg: MES teeb ettepaneku Ühise Tegutsemise Kokkuleppe leping lõpetada.

Ühise tegutsemise kokkuleppe lõpetatakse, selle asemele luuakse administratiivne seitsmest liikmest koosnev Nõuandev Koda, kuna suures ringis toimuv arutelu ei vii sihile. MES saadab laiali kirja, milles teatab lepingu lõpetamisest ja Nõuandeteenistuse Nõuandva Kojas moodustamisest ning ootab teie ettepanekuid, millised organisatsioonid võiksid Nõuandvas Kojas olla. Nõuandva Nõukoja liikmeid võiks olla kuni seitse, nende hulgas kindlasti Maaülikool.

Saalist vastuväiteid ei esitatud.

Liia Lust: Kas Nõuandvasse Kotta on kaasatud ka konsulendid?

Raul Rosenberg: Konsulendid on nõukotta kaasatud läbi Konsulentide ühingu.

Olavy Sülla: MES ei taha suhelda ja kokku tulla. Konsulendid ja keskused ei ole saanud neil teemadel arutleda ega oma küsimustele vastuseid. Samuti pole kahe aasta jooksul toimunud keskuste ja MES-i vahelisi kohtumisi, kus arutada Nõuandesüsteemi arengusse puutuvaid küsimusi. Teen ettepaneku, et MES peaks keskustega ühe arutelu, kus saaks mõtteid vahetada ja kõik selgeks rääkida, kuidas süsteem edaspidi toimima hakkab.

Raul Rosenberg: MES kohtub maakondlike nõuandekeskustega peale töögruppide kokkuvõtteid ja kohtumist ministeeriumis ning saadab peale 10. aprilli maakondlikele keskustele kutsed.

(allkirjastatud digitaalselt)

Raul Rosenberg
Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Katri Kuusk
Protokollija

Ühise tegutsemise kokkuleppega liitunud koosoleku hääleõiguslike osalejate nimekiri
 Toimumiskohat: Türi Kultuurimaja, Järvamaa
 Kuupäev: 27.03.2013

Nr	Organisatsioon	Hääleõigusliku esindaja nimi	Allkiri
1	Eesti Konsulentide Ühing	Mary Aal	M. Aal
2	Eesti Külaliikumine Kodukant		
3	Eesti Mahepõllumajanduse SA		
4	Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda		
5	Eesti Põllumeeste Keskliit	Aleen Sõve	
6	Eesti Seemneliit	Kaaren Rätsep	
7	Eestimaa Talupidajate Keskliit	Kalle Mäkelaid	
8	Harju Taluliit	Aga Kõivi	
9	Ida-Virumaa Talupidajate Liit	Ando Alur	
10	Jõgeva Tootjate Liit	Chis Chis	
11	Leader tegevugrupid		
12	Läänemaa Nõuandekeskus	Sirje Suttari	S. Suttari
13	Maaelu Edendamise Sihtasutus		
14	MTÜ Abiks Põllumehele	Eve Niiwaste	E. Niiwaste
15	MTÜ Eesti Kartul	Kalle Kaurmaa	K. Kaurmaa
16	MTÜ Eesti Maaturism		
17	Obustvere TMK		

Ühise tegetsemise kokkuleppega liitunud koostoleku hääleõiguslike osalejate nimekiri

Toimumiskoht: Türi Kultuurimaja, Järvamaa

Kuupäev: 27.03.2013

18	Põlvamaa Põllumeeste Liit	Mari Haake	
19	Pärnumaa Talupidajate Nõuandekeskus OÜ	Olav Jõlle	
20	Raplja Nõuandjate Ühendus	Heidi Timmi	
21	Raplamaa Talupidajate Liit		
22	Saarte Nõuandekeskus	Siiri Nohu	
23	Tartumaa Põllumeeste Liit		
24	Valgamaa Põllumeeste Liit	Brigitta Kolassa TL	
25	Viljandi Põllumajanduse Nõuandetiing	Petter Sooru	
26	Virumaa Põllumeeste Liit		
27	Võrumaa Talupidajate Liit	Marika Põu	
	PõM	Külli Kõare	

Ühise tegutsemise kokkuleppega liitunud koosoleku külaliste nimekiri
 Toimumiskoht: Türi Kultuurimaja, Järvamaa
 Kuupäev: 27.03.2013

Nr	Nimi	Organisatsioon	Allkiri
1	Eesti Aiaandusliit	EAL	
2	Eesti Lambakasvatajate Selts	EE Selts	
3	Eesti Mesimike Liit		
4	Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistu	Aare Lõllemäe	
5	Eesti Tõusigade Aretusühistu		
6	Eesti Hobusekasvatajate Selts		
7	Eesti Tõuloomakasvatuse Liit		
8	Eesti Pilmaliit		
9	Eesti Maaparandajate Selts		
10	Eesti Erametsaliit		
11	Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutus		
12	Eesti Lihaveisekasvatajate Selts		
13	Hein-Valdar Sõda		
14	Olavi Põlson	PõM	
15	Võrumaa Põllumajanduse Liit	Arso Ei-Wang	
16	EESTI MAAPÕLLUMAJANDUSE SIHTASUTUS		
17	VERU TALULIIDY NE	→ Mihla Tali	

Ühise tegutsemise kokkuleppega liitunud koostoleku külaliste nimekiri

Toimumiskohat: Türi Kultuurimaja, Järvamaa

Kuupäev: 27.03.2013

18	Sabina Niit	ERÜ / Harju TL NK	
19	Epp Saaga	Põlvamaa PL NK	
20	Laine Jämsöts	Põlvamaa PL NK	
21	Taru Kõlle	Läänemaa - Võhulaid	
22	Saule Nõu	Läänemaa NK	
23	Leini Ilm	Viljandi PMÜ	
24	Ilona Ergan	Põlvamaa TNK	
25	Kalmar Margi	Põlvamaa PL NK	
26	Anu Anceerip	Geotüri Tõnugaa Arhitektuur	
27	Kare Tabbe	MTÜ Eesti Kõlalekkemise Tõukemise	
28	Ellen Põike	Põlvamaa Põlvamaa Kirj	
29	Vello Tõis	Harju 12 Nõuandemõnu	
30	Heitko Post-Medli Verule	Nõuamaa TL	
31	Pete Anuropp	EMC (Eesti Merante LHK)	
32	Lilja Leht	Pärnu NÜ	
33	LAME KALLASTE	HARJU NK	
34	TARGO PIKMEETS	Läänemaa NK	
35	Tomar Tõna	EMC	

Õhise tegutsenise
nimeline : Tüni
Kõhulõpp ega
Kõhuvõimajõu .
kõhulõpp
kõhulõpp
kõhulõpp

36. Hanna kuu Põhine kuu